

sticht, omdat men er toch een inhoud achter zoekt. Het wekt de misleidende voorstelling, dat het zeer natuurlijk is, dat die hypermetropie *bewaard* blijft, wanneer maar bewezen kan worden, dat bij die patiënten de „emmetropisatie“-factoren niet hebben gewerkt. Gij zegt u te verwonderen, dat de strekking van die woorden mij ontgaat; het is u al evenmin gelukt, mij duidelijk te maken, waarom gij, evenals STRAUB, zonder eenig nader bewijs of vermoeden zelfs, het recht zoudt hebben om het te laten voorkomen, alsof hier niets vreemds in was gelegen, dat het hypermetropie kinderoog, bij het ontbreken der reguleerende invloeden, tot een hypermetroop oog was uitgegroeid. Er is hier niets „*bewaard*“ gebleven, en er is niets „*aan te nemen*“. Gegeven de sterke veranderingen in grootte en kromming van alle deelen, had het evengoed tot een myopisch oog, of een *zeer sterk* hypermetropisch oog kunnen uitgroeien. Ook dit hebt gij, zij het in andere woorden, in mijn stuk kunnen lezen; het geldt hier een punt van gewicht. Ik tracht zelf dan het in hoofdzaak onveranderd blijven der refractie bij den groei begrijpelijk te maken; *dit wordt mij door u kwalijk genomen*: met welk recht is mij niet duidelijk.

70. Wat de *seniele hypermetropie* betreft, ook hier kan ik het verband van uw opmerkingen met mijn korte aantekeningen daaromtrent, niet inzien. Het is „in strijd met de ervaring“, dat de *seniele hypermetropie* iets te doen heeft met de ontspanning van de ciliairspier, d. i. met het manifest worden der latente hypermetropie. De oorzaak der *seniele hypermetropie* ligt in veranderingen van de lensmassa. En ten tijde van het begin der presbyopie gaat de latente hypermetropie, ook volgens DONDEERS, meestal manifest worden. Dit schreef ik met zoovele woorden. Hoe gij dit nu zoo lezen kunt, dat daaruit geheel tegenstrijdige beweringen zouden moeten volgen, ontgaat mij alweder.

Voor het overige zal ik uw schrijven onbesproken laten.

's-Gravenhage, 25 Juni 1916.

W. KOSTER GZN.

CONTINUITEIT IN DE WETGEVING???

I. In 1902 werd bij referendum in onze Maatschappij aangenomen, dat men *ten behoeve van eigen patiënten alleen één verklaring zou afgeven van begin en einde der behandeling*.

II. In 1909 werd te Leeuwarden *dit besluit bekrachtigd*, maar er bij bepaald, dat ook de aard van een ongeval mocht worden vermeld.

III. In 1910 schreef het hoofdbestuur allen leden van de Maatschappij aan om *zich dienovereenkomstig te gedragen*. Dit schrijven eindigde met de woorden:

„*Ter voortdurende herinnering aan deze besluiten wordt bij dit schrijven een kaart gevoegd, waarop deze besluiten vermeld staan*“.

IV. De buitengewone algemeene vergadering te Utrecht in 1910 vond het „*niet wenschelijk, dat door de behandelende geneesheeren verklaringen over arbeidsongeschiktheid werden afgegeven*“.

V. De algemeene vergadering te Deventer in 1911 *refereerde zich aan de uitspraak sub IV*.

VI. In 1914 werd door de algemeene vergadering op voorstel van de commissie voor de beroepsbelangen een motie aangenomen, geamendeerd door de afdelingen Meppel en O. en Amsterdam, luidende aldus:

De algemeene vergadering, dankbaar voor de door de commissie ad hoc genomen moeite, spreekt, in overeenstemming met vroeger genomen besluiten, den wensch uit, dat alle leden der Maatschappij zich verbinden, voortaan aan verzekeringsmaatschappijen tegen de geldelijke gevolgen van ziekte en ongevallen en aan particuliere instellingen tot uitkeering bij ziekte en ongevallen, *geen andere verklaringen af te geven*,

dan die van den *datum*, waarop de behandeling is begonnen en geëindigd en draagt het hoofdbestuur op, dit in een algemeen bindend besluit voor te bereiden.

Deze motie werd aangenomen met 105 tegen 26 stemmen. Vóór stemden 38 afdeelingen, er tegen 6.

VII. In 1916 worden 7 (zegge zeven) ingrijpende amendementen ingediend op het (volgens de met zóó overgrootte meerderheid aangenomen motie) door het hoofdbestuur voorgestelde bindend besluit.

VIII. De afdeeling Den Haag, waarvan de afgevaardigde, collega SNOECK HENKEMANS, gezegd had, dat hij zich met de motie kon vereenigen (maar niet met de toevoeging, dat deze in een bindend besluit zal worden belichaamd, zonder dat dit vooraf in de afdeelingen is besloten) (zie bldz. 1248 Handelingen), vindt die 7 amendementen niet voldoende en voegt er een 8ste bij van eventueel-verstrekkende gevolgen.

Collega SNOECK HENKEMANS vindt, dat ik ten onrechte twijfel aan een juist begrip van continuïteit in de wetgeving bij vele leden en afdeelingen van onze Maatschappij!

Meppel, 26 Juni 1916.

JUL. LEYDESDORFF.

ZIEKENBRIEFJES.

Op gevaar af, dat de ziekenbriefjeskwestie meer dan vervelend wordt, moge ook mij toch nog iets te dezer zake van het hart, omdat ik indertijd het twijfelachtig genoeg hebben gehad, in deze materie in Meppel „de kat de bel aan te binden”.

Waar toch ongetwijfeld bij de Nederlandsche geneeskundigen als communis opinio mag gelden, dat behandeling en contrôle niet in één hand behooren, vind ik het verzet van velen tegen de afschaffing der ziekenbriefjes onbegrijpelijk inconsequent. Maar is het velen wel bekend, wat de hoofdoorzaak was, dat de briefjesafgifte in Meppel gestaakt werd?

Die hoofdoorzaak was, dat in verscheidene gevallen, waarin de behandelende geneeskundige een briefje had afgegeven, het bestuur van het uitkeeringsfonds toch uitkeering weigerde, omdat de daartoe aangewezen bestuursleden den patiënt eenigen huishoudelijken arbeid of een of ander knutselwerk hadden zien verrichten. Onze verklaringen werden dus meermalen tot een bespotting. Maar bovendien, waar de invaliditeit lang duurde en blijkbaar ernstig was, ontkwam men nooit aan een of meer bezoeken der fondsbestuursleden, die meer wilden weten, dan wij mochten zeggen; en alleen dit door ons ongewenschte gesprek was vaak voldoende om (zoogenaamd op ons gezag) strengere maatregelen te nemen, minstens om den patiënt tegen ons wantrouwend te maken; hetzelfde wat wij nu nog vaak van de ziekteverzekeringsmaatschappijen ondervinden, doch een noodzakelijk gevolg is van het feit, dat *niet algemeen* het afgeven van verklaringen gestaakt wordt.

Meppel, 27 Juni 1916.

W. LINGMONT.

HET HOOFDBESTUUR EN PLAATSELIJKE GENEESKUNDIGE CONTRACTEN.

In het begin van dit jaar werd door mij met eenige mede-raadsleden bij den gemeenteraad van Dordrecht een voorstel ingediend tot herziening van de genees- en verloskundige armenverzorging. Dit voorstel komt in hoofdzaak hierop neer, dat aan de zieke armen de vrije artskenkeuze en de vrije keuze van een verloskundige wordt verzekerd uit die geneesheeren en verloskundigen, die zich daarvoor beschikbaar stellen. Art. 6 van het ontwerp bepaalt: „De wijze van honoreeren en de instructie der geneesheeren en specialisten, bedoeld in art. 3, worden door de Commissie voor het